

Nota van B&W

Onderwerp Overeenkomst en Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer

Portefeuillehouder **S. Bak**
Collegevergadering **20 november 2012**
Inlichtingen **M. van Munster (023 - 5674472)**
Registratienummer **2012.0068243**

Inleiding/context

Op 4 november 2010 heeft de gemeenteraad een motie van GroenLinks aangenomen over het beheer van openbaar groen. Met deze motie is het college verzocht om binnen de kaders van vraaggestuurd beheer in overleg te treden met partijen (Heimanshof, groengroepen op dorps- en wijkniveau en agrariërs) over de mogelijkheid een deel van het openbaar groen in beheer te geven aan derden. De aanleiding hiervoor is dat in het verleden door de Heimanshof in samenwerking met vrijwilligers en omwonenden stukken openbaar groen zijn aangepakt, tot tevredenheid van de omwonenden.

Op 17 juni 2011 hebben wij de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van de uitwerking van de motie en de resultaten van het raadplegen van de dorps- en wijkraden hierover. In deze brief hebben wij gemeld dat de mogelijkheden onderzocht zijn om het openbaar groen op ecologische wijze te onderhouden met de inzet van vrijwilligers en dat wij kleinschalig met enkele proefprojecten zullen starten. Vervolgens zijn wij met de Heimanshof in onderhandeling gegaan over de wijze van uitvoering van de proefprojecten.

Gedurende de onderhandelingen bleek vanuit de Heimanshof voor de uitvoering van de projecten een nieuwe stichting opgericht te worden (de stichting M.E.E.R. Groen). De oprichting en het zoeken van nieuwe bestuursleden hebben de nodige tijd gevergd. In overleg met de nieuwe stichting is hierop bepaald welke objecten geschikt zijn om over te dragen. Vervolgens moest voor deze objecten een beheerplan worden geschreven, met daarin de wijze van beheren.

Inmiddels is met de Stichting M.E.E.R. Groen overeenstemming bereikt over de overdracht van het beheer van een tweetal locaties en drie insectenhotels. De afspraken rond het onderhoud worden vastgelegd in een beheerovereenkomst en in het beheerplan.

Doelstelling

De doelstelling van het project is via de inzet van vrijwilligers de maatschappelijke betrokkenheid bij het onderhoud van het groen in de eigen wijk te verhogen en zo de kwaliteit van het groen en hiermee de leefomgeving te verbeteren.

Het doel van de overeenkomst is het aangaan van een verbintenis voor het (doen) beheren en (doen) onderhouden van de in de overeenkomst aangeduide openbare groengebieden, teneinde de kwaliteit en waarde ervan te bevorderen en te behouden.

Oplossingen

De partijen zijn overeengekomen dat het beheer van de volgende objecten wordt overgedragen aan de stichting M.E.E.R. Groen:

- Het Wandelbos in Hoofddorp
- Houtwijkerveld in Hoofddorp (op de hoek van de Kruisweg/Weg om de Noord).
- Drie insectenhôtels in het Wandelbos in Nieuw-Vennep, in de Fruittuinen in Hoofddorp en bij het skeelerpad in Floriande Hoofddorp.

De overdracht vindt plaats onder de voorwaarden die in de overeenkomst zijn opgenomen. De overeenkomst wordt aangegaan voor een periode van vijf jaar, ingaande op 1 januari 2013.

Onderdeel van de overeenkomst zijn een werkomschrijving en een beheerplan, waarin de minimum eisen van het onderhoud zijn vastgelegd (zie bijlage). Het vereiste beheerniveau is vastgelegd in het Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte (2009/0019558).

Het is de stichting toegestaan het onderhoud voor eigen rekening en op eigen risico op een hoger niveau uit te voeren, op voorwaarde dat na beëindiging van de overeenkomst de gemeente in staat moet zijn om een onderhoudsniveau uit te voeren conform de minimumeisen. Tevens dient na beëindiging van de overeenkomst het onderhoudsniveau door en voor rekening van de stichting te worden teruggebracht naar de oorspronkelijke staat, tenzij de gemeente schriftelijk toestemming heeft verleend om de aangebrachte wijzigingen in stand te laten.

Middelen

De kosten voor het beheer komen met ingang van 1 januari 2013 voor rekening van de stichting. De gemeente stelt hiervoor eenmalig budget beschikbaar ter compensatie van de kosten van het overgedragen beheer. Het budget bedraagt € 22.134,- (excl. BTW) voor de periode 2013 – 2017 en bestaat uit een bijdrage in de kosten van het overgedragen beheer, gebaseerd op een door de gemeente op te stellen directieraming, uitgaande van het gebruikelijke onderhoudsniveau in het beheergebied. Dit bedrag wordt gedekt binnen programma 11 (Kwaliteit fysieke omgeving), product 561 (Algemeen groen). Dit te verwerken bij de Voorjaarsrapportage 2013.

Juridische aspecten

Op basis van artikel 160 van de Gemeentewet dient het college van burgemeester en wethouders een besluit te nemen om de overeenkomst aan te gaan. De burgemeester is op basis van artikel 171 van de Gemeentewet bevoegd de overeenkomst te ondertekenen. In het Mandaatbesluit 2010 is een algemene ondertekeningsmachtiging opgenomen van de burgemeester aan de betrokken portefeuillehouder.

Evaluatie

Jaarlijks wordt de gang van zaken met betrekking tot het beheer van de locaties geëvalueerd.

In- en externe communicatie

Na besluitvorming wordt de overeenkomst gecommuniceerd met de omgeving van de desbetreffende projecten.

Voor de ondertekening van het contract over het beheer van het Houtwijkerveld en het Wandelbos door M.E.E.R. Groen wordt de lokale media uitgenodigd. Dit gebeurt via een persuitnodiging en een persbericht. Ook verschijnt er een artikel in InforMeer, de site van de gemeente en de site van natuurwerkdag.nl.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. Het Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer vast te stellen;
2. Met de stichting M.E.E.R. Groen de overeenkomst Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer aan te gaan en het beheer van de volgende objecten voor een periode van vijf jaar vanaf 1 januari 2013 over te dragen aan de stichting;
  - a. Het Wandelbos in Hoofddorp
  - b. Houtwijkerveld in Hoofddorp (op de hoek van de Kruisweg/Weg om de Noord).
  - c. Drie insectenhôtels in het Wandelbos in Nieuw-Vennep, in de Fruittuinen in Hoofddorp en bij het skeelerpad in Floriande Hoofddorp.
3. De eenmalige bijdrage ad € 22.134,- te dekken binnen programma 11 (Kwaliteit fysieke omgeving), product 561 (algemeen groen);
4. Dit te verwerken bij de Voorjaarsrapportage 2013;
5. Deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouder,

S. Bak

Bijlage(n)

Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer

Overeenkomst Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer

Beheerplan M.E.E.R.Groen Haarlemmermeer

Beheerplan voor Gemeente Haarlemmermeer

- Oorsprong: Dit beheerplan is een uitwerking van de motie van GroenLinks die op 4 november 2011 door de gemeenteraad is aangenomen.
De motie verzocht om binnen de kaders van vraaggestuurd beheer in overleg te treden met partijen (Heimanshof, groengroepen, agrariërs, Vierde Gewas en dorps- en wijkraden) over de mogelijkheid een deel van het openbaar groen in beheer te geven aan derden.
Het college van B&W heeft dit beheerplan op 20 november 2012 vastgesteld.
- Opdrachtgever: Beheer Openbare Ruimte
Raadhuisplein 1
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp
- Opdrachtnemer: M.E.E.R.Groen Haarlemmermeer

Datum: Mei 2012

Inhoudsopgave

1	<i>Inleiding</i>	4
1.1	Omschrijving opdracht	4
1.2	Leeswijzer	4
1.3	Doel van het beheerdocument	4
1.4	Opzet van het beheerdocument	4
1.5	Locaties	5
1.6	De beheerperiode	5
2	<i>Doelstelling, randvoorwaarden en streefbeelden</i>	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Formulering beheerdoelstelling	6
2.3	Eindbeelden en streefbeelden	7
3	<i>Beheer</i>	8
3.1	Algemeen	8
3.2	Bomen	8
3.3	Ecologisch beheer	10
3.4	Beheer Bosplantsoen	12
3.5	Beheer(kruiden) grassen	14
4	<i>Objectbeschrijving</i>	16
4.1	OBJECT 1.: WANDELBOS HOOFDDORP	16
4.2	OBJECT 2.: HOUTWIJKERVELD	19
4.3	OBJECT 3.: Insectenhôtels	20
5	<i>Monitoren en evaluatie</i>	20
5.1	Voorstel monitoren	20
5.2	Voorstel evaluatie	20
	<i>Bijlagen</i>	21
1.	Bijlage 1: ambitieniveau onderhoud openbare ruimte en functionele gebieden, zoals vastgesteld in het Integraal Beheer Kwaliteitsplan (BKP)	
2.	Bijlage 2: beeldmeetlatten Beheer Kwaliteitplan Bomen en groen	
3.	Bijlage 3: Beheergroepen en onderhoudsmaatregelen	
4.	Bijlage 4 : De goedgekeurde gedragscode Flora- en Faunawet bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzieningen.	
5.	Bijlage 5: Planning uitvoering	
6.	Bijlage 6: Uitvoeringsbudget	
7.	Bijlage 7: Kansenskaarten voor planten 2012	

1. Inleiding

1.1 Omschrijving opdracht

Dit beheerplan gaat in op twee locaties (Wandelbos Hoofddorp en het Houtwijkerveld) en drie instectenhotels die overgedragen worden aan M.E.E.R.Groen om de actieve participatie (Het samen doen in het groen) met de bewoners van de Haarlemmermeer vorm te geven en gestructureerd op te pakken.

De gemeente Haarlemmermeer heeft behoefte aan concrete invulling van het beheer in Haarlemmermeer. Het streven is een planmatige aanpak en een duidelijke vertaling van het Integraal Beheer Kwaliteitsplan naar onderhoudsmaatregelen. De basis hiervoor is een efficiënt, een effectief en gedragen beheerplan dat als handvat dient voor het overdragen van het onderhoud van de vier locaties gedurende de komende 5 jaar (2013-2017) naar M.E.E.R.Groen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden beschreven: het doel van het beheerdocument, de beheerperiode en algemene gegevens als bodem en water. Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de doelstellingen, randvoorwaarden en streefbeelden. In hoofdstuk 3 worden puntsgewijs de omvorming- en incidentele maatregelen besproken. Dit hoofdstuk sluit af met de cyclische maatregelen en geeft een overzicht van de gehanteerde beheergroepen, planning van de onderhoudsmaatregelen en een jaarlijkse kostenraming. In hoofdstuk 4 worden de over te dragen objecten omschreven. Tevens is hier aandacht voor een beschrijving van de gewenste situatie per object.

1.3 Doel van het beheerdocument

Dit beheerdocument vormt de beheerleidraad op hoofdlijnen.

De gemeente Haarlemmermeer is een regiegemeente, die de actieve participatie daarom ook zo oppakt, dat de gemeente op afstand regie kan voeren over dit onderdeel. Haarlemmermeer streeft bewonersparticipatie bij het onderhoud van groen na. Het doel van dit beheerplan is de afspraken over het onderhoud met M.E.E.R.Groen vast te leggen. Dit document is bedoeld voor communicatie met bestuurders, burgers en uitvoerders (M.E.E.R.Groen) en dient tevens als toetsinstrument voor specifieke beheerkeuzes en onderhoudsactiviteiten.

1.4 Opzet van het beheerdocument

De opzet voor het beheerplan is door de gemeente Haarlemmermeer, in samenwerking met IPC Groene Ruimte BV, ontwikkeld.

Dit beheerplan is planmatig opgezet. Uitgangspunt vormt het bestaande groenareaal. Wijzigingen hierop worden altijd ter goedkeuring voorgelegd aan de portefeuillehouder. Planmatig beheer zorgt voor de afstemming tussen strategische (Integraal Beheer Kwaliteitsplan), tactische doelen (Beheerplan) en operationele doelen (Uitvoeringsplan). Op tactisch niveau is de groenbeheerder actief. De beheerder is de spin in het web met als taak een doelgerichte communicatie met betrokkenen in de eigen organisatie en externe belanghebbende partijen.

Om het beheerproces planmatig invulling te geven gelden 3 belangrijke vragen:

- Wat heb ik?
- Wat wil ik?
- Hoe moet dat?

Wat heb ik?

Dit onderdeel gaat in op de huidige situatie van de beplantingen. Er wordt inzicht gegeven in kwantitatieve en de kwalitatieve aspecten zodat duidelijkheid ontstaat over de bestaande omvang en omgevingsrandvoorwaarden van het groen. Dit vormt het vertrekpunt voor de uitwerking van het beheer en de basis voor de afweging “Zijn de beleidsdoelstellingen beheerbaar”.

Wat wil ik?

Dit betreft de uitwerking van het groenbeleid (Integraal Beheer Kwaliteitsplan). Voor het gebruik op beheerniveau is een nadere verfijning noodzakelijk. In de praktijk gaat het om:

- Uitwerking van de groenstructuur naar eindbeelden en streefbeelden voor het beheer;
- Uitwerking van beleidsdoelen en neven-doelen naar objectniveau (bijvoorbeeld een Wandelbos, Houtwijkerveld);
- Confrontatie beleid met de actuele situatie: “Zijn de beleidsdoelstellingen beheerbaar”.

Hoe moet dat?

De beheerder dient het bereiken van streefbeelden/eindbeelden inzichtelijk te maken. Het betreft het invulling geven aan twee belangrijke processen:

- **In staat brengen:** beplanting brengen naar de gewenste kwaliteit door ontwikkelingsbeheer (jonge aanplant) of omvormingsbeheer (vervangen beplanting).
- **In stand houden:** behoud eindbeeld door cyclisch beheer (maaïen grasberm).

In dit beheerplan wordt invulling gegeven aan deze 3 vragen.

1.5 Locaties

De volgende drie projecten worden overgedragen aan M.E.E.R.Groen.

- De eerste locatie ligt in het centrum van Hoofddorp en is het Wandelbos. In de concept Structuurvisie Hoofddorp 2030 wordt het Wandelbos Hoofddorp omschreven als het stadspark voor Hoofddorp. Omdat hieraan ook allemaal ontwikkelingen verbonden zijn, richt dit beheerplan zich op de bestaande situatie en anticipeert nog niet op de nieuwe ontwikkelingen. Wanneer het bestuur kiest om deze te realiseren (aanleg van: verbindingen, stadsparkvoorzieningen, omsloten, etc.) zal het beheerplan hierop worden aangepast. Het beheerplan kan niet gebruikt worden om deze ontwikkelingen tegen te houden.
- De tweede locatie is het Houtwijkerveld in Hoofddorp. Deze locatie bevindt zich op de hoek Kruisweg / Weg om de Noord. Dit gebied is met een financiële bijdragen van de gemeente heringericht om meer diversiteit (natuurlijke oevers) te realiseren.
- Drie insectenhôtels.

1.6 De beheerperiode

Dit beheerplan wordt gemaakt voor de middellange termijn: vijf jaar (2012-2016).

2. Doelstelling, randvoorwaarden en streefbeelden

2.1 Inleiding

Binnen het groenbeheer zijn drie hanteerbare doelstellingen mogelijk:

- Economische doelstelling
- Ecologische doelstelling
- Esthetische doelstelling

Randvoorwaarden zijn bepalend voor de haalbaarheid van de doelstelling.

Eindbeelden en streefbeelden zijn bepalend voor de kwaliteit van de beheergroep.

2.2 Formulering beheerdoelstelling

Door het college is een hoofddoelstelling geformuleerd die van toepassing is op de openbare ruimte en voor het groen in het algemeen: **Een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte.**

De subdoelstelling is **een goed onderhouden openbaar groen en bomen, die bijdragen aan een positieve beleving van de openbare ruimte, waarbij de omvang en de variëteit van flora en fauna tenminste gelijk blijven.**

In bijlage I is het ambitieniveau voor het onderhoud van de openbare ruimte zoals vastgesteld in het Integraal Beheer Kwaliteitsplan (BKP) en de functionele gebieden opgenomen.

De locaties die M.E.E.R.Groen in beheer krijgt hebben een **Ecologische beheerdoelstelling**.

Onder ecologisch wordt verstaan:

- Het bosplantsoen wordt op basis van abiotiek beheerd.
- De bermen worden op basis van abiotiek beheerd.
Er worden zo min mogelijk nieuw planten toegevoegd maar de gewenste planten worden gefaciliteerd. Ongewenste planten worden zo veel mogelijk verwijderd.

Daarnaast moet een aantal zaken binnen deze ecologische doelstelling meegenomen worden.

- De vastgestelde beeldmeetlatten uit het Integraal Beheer Kwaliteitsplan zijn van toepassing. Deze zijn verwoord in technisch, functionele en cosmetische eisen. (bijlage 2)
- Uitvoering van het onderhoud is zoals bedoeld bij de aanleg.
- Een natuurlijke overgang van esthetisch groen naar ecologisch groen (overgang Bermen en bosplantsoen).

Ecologisch groen: Elk park of een groot stuk groen is anders: denk aan leeftijd, successiestadium, bodem, plantensoorten, diersoorten, enzovoort. Onder een ecologische doelstelling wordt verstaan het verhogen van de aanwezige natuurwaarde of het maximale rendement behalen uit de aanwezige natuur. Niet het soortbeheer wordt als uitgangspunt genomen maar het scheppen van voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van een zo groot mogelijke biodiversiteit. Voor aangetoonde beschermde soorten geldt een wettelijke verplichting om over te gaan op soortbeheer.

Heersende randvoorwaarden die van invloed zijn op de doelstelling:

Randvoorwaarden leveren de juiste argumenten voor de communicatie naar het te bereiken einddoel. De omgevingsrandvoorwaarden zijn bepalend voor de haalbaarheid van de ecologische doelstelling. Randvoorwaarden kunnen worden onderverdeeld in:

Technische randvoorwaarden

- De veiligheid vereist de volgende randvoorwaarde: de wegen dienen vrij te blijven van verticale- en horizontale overhang van kruiden, bomen en struiken (Integraal beheer kwaliteitplan).
- Langs de weg moet een 4,5m vrije doorgang zijn en langs loop- en fietspaden 2,5 m vrije doorgang (hoogte).
- De goedgekeurde gedragscode Flora- en Faunawet bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzieningen is van toepassing op het groenbeheer.
- Bomen dienen één keer in de vier jaar VTA (Visual Tree Assessment, ofwel visuele boomcontrole) gekeurd te worden (Uitvoering BOR).
- Bomen met een verhoogd risico worden jaarlijks gekeurd (uitvoering BOR).
- Bomen worden door de gemeente gesnoeid en onderhouden en indien nodig verwijderd (uitvoering BOR).
- Zichthoeken bij wegen dienen overzichtelijke te zijn.
- Beplanting is vrij van schade veroorzakende planten (reuzenberenklauw).

- De insectenhôtels dienen heel te zijn en te functioneren.

Functionele randvoorwaarden

- Terrein vrijhouden van afval en zwerfvuil.
- Meubilair (zitbanken en papiermanden) moet gebruikt kunnen worden en toonbaar zijn.
- Omheiningen moeten functioneel en toonbaar zijn.
- Plaatselijk toestaan van de bosontwikkelingsfase met verwijdering van woekerende soorten.
- Bomen of takken van struiken mogen niet of zo min mogelijk overhangen over de muur van de tuinen van particulieren (Niveau B).
- Zichtassen vrijwaren van ongewenste beplanting.
- Gras moet beloopbaar zijn en recreatief gebruikt kunnen worden (Niveau B gemeente).
- Bestrijden van ongedierte (ratten) door het terrein schoon te houden van voedselresten.
- Behoud en ruimte geven voor uitbreiding van de aanwezige stinsenflora.
- Inheemse soorten mogen geen last krijgen van woekersoorten.
- Bebording dient zichtbaar te zijn.
- Woekerbomen dienen zoveel mogelijk verwijderd te worden. Een vak mag maximaal uit 10% woekerbomen bestaan.
- Bomen worden onderhouden door de gemeente (doorsnede groter dan 20 cm).
- Maximaal 30% van het vak mag bestaan uit schaduwbomen (Snoeiplan samen met gemeente/BOR opstellen).
- Nabehandeling uitlopers, opschot en zaailingen.
- Schouwstroken worden vrijgehouden van beplanting.
- Schouwpaden dienen bereikbaar te zijn.
- Dunnen van bosplantsoen is het werken van streefbeeld naar eindbeeld. De te dunnen beplanting wordt aangegeven door een medewerker van de gemeente (spuiten).
- Bermen: Kruidenbeheer op basis van abiotiek.
- Ecologische oevers: Kruidenbeheer op basis van abiotiek.
- Bosplantsoen wordt beheerd op basis van successie waarbij de dynamiek zo laag mogelijk gehouden wordt.
- Bermen vrij van opschot en zaailingen.

Cosmetische randvoorwaarden

- Logische overgangen van ecologisch naar esthetisch.
- Plaatselijk intensief maaibeheer langs de paden en rondom bankjes in bermen (geen gras door de bankjes heen).
- Takkenrillen en hopen zo min mogelijk “in het zicht” leggen.
- Het insectenhotel functioneert en is schoon.
- Sierbeplanting moet jaarlijks bloeien.
- Obstakels in gazons worden gemaaid (BKP, uitvoering BOR).

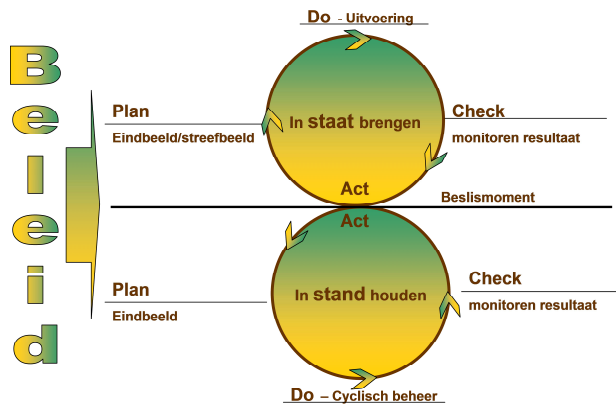
2.3 Eindbeelden en streefbeelden

Eindbeeld

De beheermaatregelen leiden tot een bepaalde staat van een object of groenelement. Dit is het eindbeeld. Daarna wordt het eindbeeld in stand gehouden. Het eindbeeld moet afgestemd zijn op de gebruiker.

Streefbeeld

Het streefbeeld is het resultaat van de beheermaatregelen, die in een bepaalde periode (beheerplanperiode) gerealiseerd kunnen worden, passend binnen het ontwikkelingstraject richting eindbeeld. In de volgende beheerperiode(n) wordt het object tot eindbeeld gebracht. (idem)

Bron: IPC groene ruimte Arnhem

3. Beheer

3.1 Algemeen

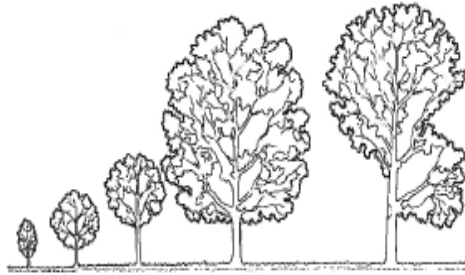
Cyclisch betekent dat de maatregelen meerdere malen binnen de beleidsperiode plaatsvinden en minimaal 1 keer binnen een beheerperiode (dus minimaal 1 keer per 5 jaar).

Het instandhoudingsbeheer bestaat dan ook alleen uit cyclische maatregelen die gekoppeld zijn aan frequenties en in het onderhoudsplan vertaald worden naar uitvoeringsperioden. Dit wordt ook wel regulier beheer genoemd.

De gehanteerde beheergroepen voor dit beheerplan zijn onderdeel van een totale beheergroepenlijst. Door de uniformiteit in indeling en naamgeving kunnen alle bestanden van de diverse beheerplannen worden gekoppeld. Hierna volgen de gehanteerde beheergroepen en de onderhoudsmaatregelen. Zoals al eerder aangegeven worden de streefbeeld en de onderhoudsmaatregelen. De cyclische maatregelen staan in een Excel-bestand waarin de planning is opgenomen. Zie bijlage 5.

3.2 Bomen (Uitvoering gemeente)

- Functiewaardering van de bomen:
  - Verbetering leefklimaat (zuurstof “productie”, temperatuurregulering, lichtregulatie, windregulatie, (fijn)stoffiltering en CO₂-binding).
  - Verhoging algemeen welzijn (verbetering leefklimaat, natuurbesef, restgevend, belevingswaarde (“mooi”).
  - Bouw- en architectuur versterkend (esthetisch/belevingswaarde (“mooi”), inpassing, camouflerend).
  - Verkeersgeleidende functie (laanbeplanting, markering).
  - Zicht- en geluidsafscherming (camouflage, geluidswerend/verstrooiend).
  - Economische waarde (indirecte marktwaarde).

Figuur 1.3. De diameter van een volgroeide solitaire boom is gemiddeld 0,8 tot 1 maal de boomhoogte.

- Ecologische waarde met namen oude bomen en boomgroepen (vogels, vleermuizen, insecten, knaagdieren, etc.).
- De werkzaamheden bestaan uit:
  - In staat brengen:
    - Monumentale bomen vrij zetten van concurrentie.
    - Langs de openbare weg mogen de takken van de bomen geen hinder vormen voor het verkeer, fietsers en/of voetgangers.
    - De meeste (te snoeien) bomen bereiken gedurende de beheerperiode nog niet hun eindbeeld en moeten voldoen aan een streefbeeld binnen de beheerperiode. Takken beneden de gehanteerde opkroonhoogte mogen niet dikker zijn in centimeters dan de boomhoogte in meters. Beheer van zowel streef- als eindbeeld wordt opgenomen in de cyclische beheertabel.
  - In stand houden:
    - Voor bomen die de opkroonhoogte hebben bereikt (eindbeeld) wordt kroonverzorging uitgevoerd, zorgplicht.
  - Herplantregeling Bomenbeleid gemeente Haarlemmermeer:
    - Monumentale bomen (Altijd herplant)
    - Waardevolle bomen
      - > tot 15 jaar altijd herplanten
      - > Toekomstbomen die binnen 10-15 jaar monumentaal zijn
      - > Bomen bij monumenten
      - > Bomen opgenomen in het groenstructuurplan tot 15 jaar
      - > Laanbomen, straatbomen en Polderbomen tot 15 jaar
      - > Bomen opgenomen in Groenstructuurplannen tot 15 jaar
    - Overige bomen (Geen herplant)

Tevens is opgenomen dat geen herplantplicht is voor de volgende bomen:

- De gerooide boom die binnen 2 meter van een erfafscheiding stond.
- De gerooide boom die plaats maakt voor een andere inrichting.
- De groeiomstandigheden (ondergronds/bovengronds) dermate slecht zijn, dat de toekomstverwachting voor een nieuwe te planten boom korter is dan 25 jaar.
- De boom ondergronds dan wel bovengronds schade kan veroorzaken.

3.3 Ecologische beheer

Ecologisch beheer

Ecologisch beheer vergt andere beheertechnieken. Kennis van successie en “zien” wat de mogelijkheden zijn voor de natuur zijn hierbij belangrijk. Belangrijk is echter: te zien wat er niet mogelijk is door de aanwezige randvoorwaarden. Ook natuur moet rendement op kunnen leveren en ‘zakelijk’ worden beheerd op basis van argumenten. Ecologisch beheer is voor de gemeente Haarlemmermeer voorwaarden scheppen voor de ontwikkeling van de natuur om de vastgestelde hoeveelheid soorten in stand te houden. Natuurgroepen houden zich met soorten bezig. In dit beheerplan wordt bij de invulling van streefbeelden dan ook de nadruk gelegd op het scheppen van voorwaarden. De oppervlakte, grondsoort, de ouderdom en de structuur van het groen zijn bepalend voor het eindbeeld.

Er is een aantal uitgangspunten die noodzakelijk zijn voor de verbetering van de ecologische waarde van de desbetreffende gebieden.

Ecologie geeft de samenhang weer tussen niet levende delen van de natuur (bodem, water, lucht en temperatuur) en de levende wezens (planten, dieren en mensen). Voorbeelden van deze samenhang zijn:

- Verschillende soorten planten zijn afhankelijk van verschillen in bodem, water, lucht, licht, temperatuur, die soms constant zijn maar soms ook over de dag of het jaar verschillen;
- Insecten hebben als rups planten nodig om te eten, als cocon om zich te verstoppen en als volwassen dier om nectar uit te drinken, bladeren te eten. Ook eten sommige insecten andere insecten!
- Zoogdieren eten insecten (vleermuizen, spitsmuizen), planten (koeien, konijnen), vlees (vossen) of alles door elkaar (mensen).
- Kikkers, padden, salamanders leven zowel in het water als op het land. Zij hebben bepaalde omstandigheden nodig: vocht, donkerte, voedsel. Ringslangen ook, maar die eten al deze dieren.

Ecologisch beheer en bewoners

De ontmoeting tussen mens en natuur begint bij beleving: een mooi veldje met bijzondere bloemen, bijzondere beestjes als egels, lieveheersbeestjes enzovoort. Uit die beleving ontstaat interesse, vanuit interesse ontstaan begrip en behoefte aan behoud. En tenslotte komt daaruit de behoefte voort om actief mee te werken aan behoud en versterken van de natuurwaarden. Dit kan zich verder uitbreiden tot zorg voor het openbaar gebied, waardoor het een positieve uitwerking heeft op de beleving van de stad. Bloeiende bloemen worden door mensen graag gezien. Het belang van ecologisch beheer wordt bij bewoners nogal eens onderschat. Niet alleen flora en fauna maken deel uit van het ecosysteem maar ook de mens. Met ecologisch beheer wordt met successie gewerkt. Een verkeerd maaitijdstip is funest voor planten en dieren, beter is dan maar niet te maaien. Bij ecologisch beheer van houtige gewassen betekent het niet op tijd uitvoeren van nazorg opnieuw investeren (in geld) omdat successie

niet wacht. Slecht uitgevoerd ecologisch beheer is erg duur, levert geen ecologisch rendement op en is funest voor planten en dieren.

Voor ecologisch beheer is een ander soort beheerkennis noodzakelijk. Kennis van natuur, natuurlijke processen, dynamiek, successie, beheer van bermen-zomen-mantel en bosontwikkelingsfasen. Kennis van soorten is niet noodzakelijk voor een beheerder; deze gegevens kunnen door specialisten aangeleverd worden. Het moet een samenwerking zijn tussen soortenspecialisten en ecologische generalisten. Deze laatste, de beheerder, moet rekening houden met zijn jaarlijks budget.

In dit beheerplan worden met name de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor het voorkomen van een grote diversiteit aan planten en insecten aan de orde gesteld. Deze voorwaarden zijn noodzakelijk voor het voorkomen van diversiteit in allerlei levensvormen. In Nederland komen meer dan 20.000 insectensoorten voor!

Insecten vormen de grootste faunagroep op de wereld en ze komen bijna overal voor. Ondanks een soms negatief beeld (muggen) zijn insecten van onschatbare en economische waarde.

-
- Kruidenrijke bermen en oevers lokken insecten.
- Meer vogels en zoogdieren zullen hiervan profiteren.
- Insecten reguleren de populatie van bijvoorbeeld muggen.
- Libellen en andere insectenetende ongewervelde reguleren “schadelijke en lastige” insecten.
- Niet alleen lieveheersbeestjes maar ook veel zweefvliegsoorten eten bladluizen, niet graag geziene gasten in de tuin. Bijna de helft van de Nederlandse zweefvliegen-fauna (ca. 150 soorten) behoort tot de groep die bladluizen eet.
- Sluipwespen doden snuitkevers.
- Vlinders zijn graag geziene insecten in tuin en park:
- Kleine Vos, Dagpauwoog, Atalanta, Landkaartje en Gehakkelde Aurelia zijn echte stadsvlinders die graag op vlinderstruiken nectar komen halen. De waardplant voor deze vlinders is de Grote brandnetel. Citroentjes leven op de vuilboom.

- Diverse uiltjes als het Gamma-uiltje leven op grassen.

- De Kleine Vuurvlinder leeft op zuringsoorten: veldzuring, schapenzuring.
- De Dikkopjes (zwartspriet- en geelspriet-) leven op diverse plantensoorten, veel soorten klaver, roosachtige planten, grassen en kaasjeskruiden.
- Het bont Zandoogje leeft op diverse grassoorten.
- De rups van de Koninginnepage leeft op wilde peen.
- De Distelvlinder leeft van distels.
- Het Boomblauwtje legt de eitjes hoog in allerlei bomen als Kardinaalsmuts, Rode Kornoelje, Wegedoorn, klimop.
- Het Icarusblauwtje zoekt vooral vlinderbloemige op, met een voorkeur voor rolklaver.

3.4 Beheer Bosplantsoen

Onder Bosplantsoen wordt een ruige bosbeplanting verstaan waar ontwikkelingsfasen worden toegestaan. Randbomen moeten veilig zijn en vallen hierbij onder het eindbeeld en streefbeeld van de beheergroep bomen (takvrije stamlengte). Het eindbeeld is aanwezig als de beplanting zijn natuurlijke habitus heeft gevormd. De beplanting groeit niet over de randen heen. De minimale breedte voor bosplantsoen (alleen struiken) is 5 meter. Voor stroken met hier een daar een boom is de minimale breedte 15 meter.

Voor meer informatie over bosplantsoen zie studieboek "Tussen beplantingsplan en eindbeeld" (IPC groene ruimte).

Voor de overgroei van de bomen geldt het streefbeeld zoals genoemd bij de beheergroep bomen.

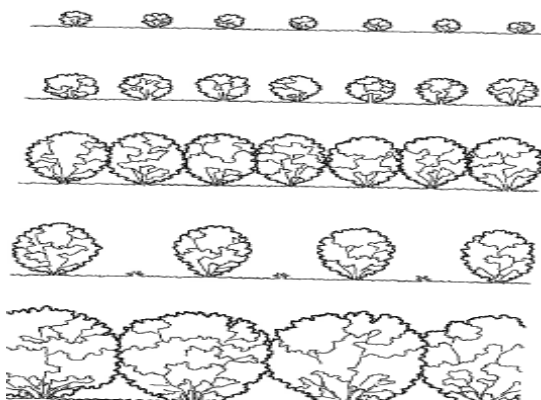

Te verwijderen opschot (zaailingen)

Bij de volgende functies wordt vaak voor bosplantsoen gekozen:

- Maatschappelijke functies (Recreatie, natuurbeleving, educatie);
- Ecologische functies (Schakel in de ecologische structuur, genenbank);
- Esthetische en architectonische functies (sierfunctie, camouflage, landschappelijke functie);
- Technische beïnvloeding (Beïnvloeding van microklimaat bijv. windbreking en schaduwwerking, verbetering van de luchtkwaliteit, maskering van een geluidsbron, vasthouden bodem, verkeersbegeleiding)

Beheer van bosplantsoen in de tijd:

- (0 – 4 jaar) Op het moment dat de beplanting sluit wordt 50% van de beplanting verwijderd. Maximaal mag er 20% aan woekersoorten blijven staan.
- (5 – 8 jaar) Bij het opnieuw sluiten van de beplanting wordt 50% van de beplanting verwijderd. In tegenstelling tot de eerste ronden worden nu de voorste rij heesters totaal verwijderd.
- (9 - 12 jaar) De blijvende struiken worden vrijgezet.
- (> 12 jaar) De heesters die er nu nog staan kunnen blijven staan. Het beheer bestaat nu uit het verwijderen van woekersoorten en zaailingen.

Beheer kern:

Bevoordelen van inheemse soorten en bestrijden van ongewenste soorten.

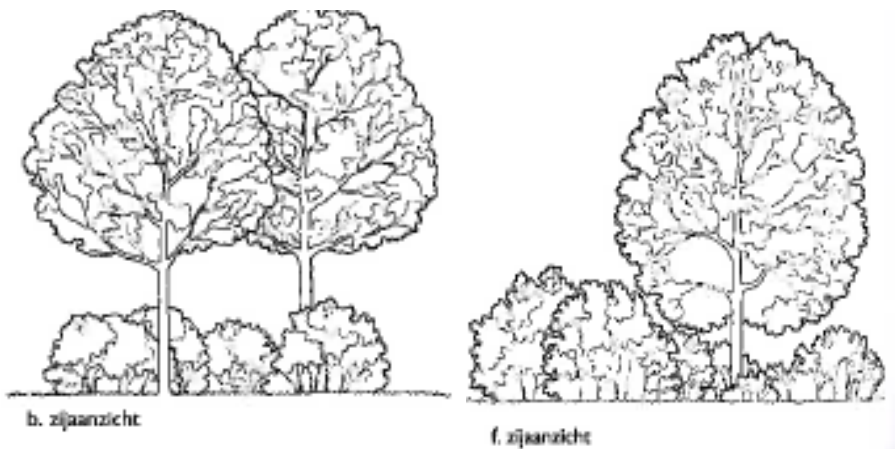
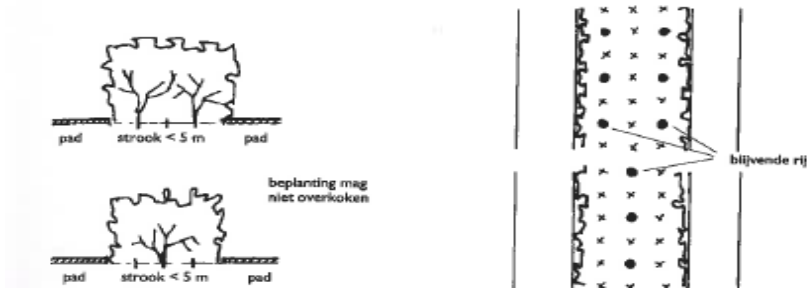
Beheer mantel:

Alleen ingrijpen als de mantel te groot wordt. De mantel mag niet geheel naar het gras of verharding toe groeien. Tevens bestaat het beheer uit het verwijderen van zaailingen: esdoorns, vlier, bramen, etc. (twee keer per jaar), en het beperken van woekerplanten tot het percentage dat benoemd is in de randvoorwaarden (1 keer per 4 jaar). De hoeveelheid schaduwbomen dient beperkt te worden conform de randvoorwaarden (1 keer per 4 jaar plus nabehandeling).

Beheer zoom:

Een zoom bestaat uit hogere ruigtekruiden. Om variatie te bevorderen in soorten wordt de vegetatie gemaaid en afgevoerd. De ruigtekruiden worden op een hoogte van 10 – 15 cm afgemaaid en geruimd. Bij het ruimen mag de grond niet geroerd worden. Tevens mag de ruigte niet gekneusd worden.

Beheer (Kruiden) gras

Een niet onbelangrijke groep bestaat uit ruigtekruiden, kruidengrassen die in bermen en zomen voorkomen. Zij vormen een belangrijke voedingsbron en/of waardplant voor vlinders, hun rupsen en zaadetende vogels als de putter. Bij verschillende voedselrijkdom en vochtigheid enerzijds en maaiperiode anderzijds duiden gemeenschappen met veel verschillende bloemen op schralere omstandigheden. Voedselrijkere gemeenschappen worden gekenmerkt door veel schermbloemige en bij gestoorde gemeenschappen worden veel kruisbloemigen aangetroffen. Waar deze kruiden en insectenrijke levensgemeenschappen een plek vinden dient het onderhoud extensief en doelbewust te worden uitgevoerd. (Bron: Natuurbeleidsplan Gemeente Haarlemmermeer 1995)

Ruige kruidenbegroeiingen zijn belangrijk voor insecten door de variatie in: schuilplaatsen, overwinteringsplaatsen, nestgelegenheden en voedselaanbod. Deze hebben weer een positieve invloed op kleine zoogdieren als egels en op de vogelstand. De insecten die hierin vertoeven zijn belangrijk als voedsel voor zangvogels.

Voor meer informatie over flora en fauna kunt u contact opnemen met het Natuur en Milieucentrum Haarlemmermeer.

3.5 Beheer grassen

Binnen de Haarlemmermeer hanteren we verschillende soorten (kruiden)grassen:

- Kruidenrijkgras: maaien 2 keer per jaar in april en oktober (Beschermd flora)
In stand houden: Hoge (> 1 meter) inheemse planten zonder houtige begroeiingen.

De vlakke delen van de bermen met beschermde flora worden begin april gemaaid om de beschermde flora (orchideeën) meer ruimte te geven om te groeien en te bloeien. De concurrentie wordt teruggezet waardoor de beschermde flora beter kan bloeien. In de maand oktober wordt alle vegetatie afgemaaid en afgevoerd. Maaihoogte is op 10 cm stoppelhoogte zodat er over de rozetten heen gemaaid wordt.

De taluds met beschermde flora worden niet in april gemaaid omdat de kans dat we andere beschermde flora maaien dan te groot is.

- Schraalgras: Maaien 2 keer per jaar begin juni en in november (Algemene soorten)
In stand houden: Hoge (> 1 meter) inheemse planten zonder houtige begroeiingen.

De hoofdbeheervariant bestaat uit 2 keer per jaar maaien en afvoeren. Over het algemeen gaat het hier om schraal gras waarin de variatie aan kruiden nog beperkt is. Op het moment dat er tijdens de jaarlijkse inventarisatie beschermde soorten worden gesignaleerd gaat het maairegiem over naar kruidenrijk gras beschermde flora.

- Bermen: Langs polderwegen (Drie keer kneuzen)
Deze bermen worden puur functioneel gemaaid. De soortensamenstelling is zeer beperkt. Door deze maaiwerkzaamheden blijvende taluds stevig en voorkomen we uitspoeling van grond.
- Akkers (Grondbewerking om de twee jaar)
Bloemakkers hebben een mengsel van één- en tweejarige soorten, die bij voorkeur rijk bloeien. Soms worden de akkers ook met granen ingezaaid met een educatief doel. Uitgangspunt is het stimuleren van het bijenbestand.
Akkers functioneren alleen als er geen woekerplanten groeien (bijvoet, grote brandnetel, kweek). Bij aanwezigheid van woekerplanten wordt de akker een paar jaar kort gemaaid (gazonbeheer)
Uitvoering:
Wintergraanakkers (Het eerste jaar eerste helft van oktober spitten en inzaaien)
Wintergraanakkers (Het tweede jaar na afmaaien roteren)
Bloemakkers: Tussen 1 maart en 15 april frezen en inzaaien.
Bloemakkers: Tussen half september en eind oktober maaien en afvoeren
- Ecologische oevers (Ruigte)
We onderscheiden hierin twee soorten oevers namelijk de plas- en drasoevers.
In “plasoevers” staan de planten onder water.
In “drasoevers” staan de planten boven het water maar de wortels staan zeer vochtig.
In stand houden: Hoge (> 1 meter) inheemse planten zonder houtige begroeiingen.
Het maaien in een bepaalde periode is afhankelijk van de successie waarin een oever zich bevindt. Een ecologische oever wordt op basis van abiotiek onderhouden. Een belangrijk kenmerk hierbij is een geleidelijke overgang van nat naar droog.
Er zijn oevers die kwel- als niet kwelgebonden zijn.

In bijlage 3 zijn de specifieke onderhoudsmaatregelen per beheergroep opgenomen.

4. Objectbeschrijving

4.1 WANDELBOS HOOFDDORP

• **Historie en huidige situatie**

Het park het Wandelbos Hoofddorp vraagt om een toekomstvisie waarop het beheer afgestemd kan worden. Hiervoor worden de komende jaren plannen gemaakt.

Het Wandelbos is in te delen in drie gebieden:

- Een oever van de vijver tegenover l'Hirondelle.
- Een oud bosgebied, aangelegd rond 1935 als bospark, deels op een oude vuilnisbelt.
- Een jonger bosgebied, aangelegd rond 1975, in de Piratenwijk

De oever is een vrij flauw aangelegde oever, al vrij oud met enige veenvorming langs de randen.

- In de oever groeien veel rietorchissen (± 20).
- De oever wordt langzaam overgenomen door riet, dat de orchideeën verdringt, ondanks de massale aanwezigheid van de grote ratelaar.
- Hier en daar langs de oever groeien afgeknipte wilgen en ander opslag.

Het oude bosgebied is aangelegd rond 1935 als expliciet wandelbos. De vormgeving is naar de Engelse Landschapstijl, met een slingerende waterpartij en kronkelende paden. Er is geen rechte lijn te vinden. De aanplant bestaat voornamelijk uit inheemse boomsoorten of algemeen voorkomende exoten zoals de Kaukasische vleugelnoot. Soms zijn variëteiten toegepast, zoals zuilvormen. Ook de struikenlaag, voor zover aanwezig, bestaat uit combinaties van inheemse en exotische soorten. De sfeer van het oude bos is open, met altijdgroene onderbrekingen (Taxus). De randen van het bos zijn daarentegen gesloten door overhangende takken en struiken. In het oude bos komen eigenlijk geen grote open plekken met gras voor, al zal dat in de beginfase beslist anders zijn geweest.

Als open gebied mag gelden de helling vanaf de kinderboerderij naar de grote vijver, die begroeid is met sneeuwkllokjes, narcissen in diverse soorten en wit of Japans hoefblad. Daarnaast is er nog een open strook midden in het bos langs een waterloop, maar deze ligt zodanig in de schaduw dat er geen gras kan groeien.

De kruidenlaag is nog in ontwikkeling, maar ongeveer vijf jaar geleden is een eenmalige actie het bos verrijkt met bollen en vaste planten, allemaal soorten die ofwel inheems zijn ofwel als stinseplanten vrijwel inheems zijn. Deze soorten zijn over het algemeen goed aangeslagen en breiden zich uit, waardoor de opslag van de struiken deels wordt onderdrukt.

De ecologische waarden van het Wandelbos zijn hoog.

- er staat een forse populatie grote keverorchissen (beschermd);
- er nestelen blauwe reigers in een kolonie, waarbij ook de eerste lepelaars zijn gesignaleerd;
- er broeden nijlganzen;
- de groene en de grote bonte specht komen er voor en broeden er waarschijnlijk;
- het ijsvogeltje jaagt vanaf takken die over het water uitsteken;
- er leven naar alle waarschijnlijkheid diverse soorten vleermuizen in holten in de bomen;
- in elk geval jagen watervleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis tussen de bomen en boven het water op insecten.

De beleveniswaarde is hoog en neemt nog steeds toe. De kleurrijkdom in het voorjaar door bloeiende planten wordt elk jaar beter, en het aantal waar te nemen vogelsoorten is hoog.

- Het oude bos kenmerkt zich door oude grote bomen.
- Er is geen duidelijke bomenstructuur betreffende blijvende bomen.
- Er ligt niets vast betreffende de toekomstbomen en hoe om te gaan met het wegvallen van deze oude bomen.
- De reigers bemesten in forse hoeveelheden het bos onder hen. Het bos kenmerkt zich hierdoor door veel opslag van essen, esdoorns, vlier, bramen, kleeftkruid en brandnetels.
- In de vakken komen veel stinsenplanten voor.
- In de randen langs de verharding zit weinig variatie in kruidenlaag.
- Er is veel wortelopslag van de vleugelnoot.

Het nieuwe bosgebied is rond 1975 aangelegd als afsluitende strook rond de achtertuinen van de Piratenwijk. Het bestaat uit een gemengde aanplant van inheemse soorten, met snelgroeiers als populieren en langzamere groeiers. De bomenstructuur ligt nog niet vast. Er is geen waterpartij, maar de oever van de Kagertocht, die met een grasberm naast de bosstrook ligt, fungeert als open gebied. In de bosstrook ligt een tweetal open terreinen met gras, één ongedefinieerde en een formeel speelveld. Het nieuwe bosgebied wordt door veel wandelende hondenbezitters bezocht. Een echte struikenlaag is maar beperkt aanwezig. Daardoor is het bos nogal transparant. Alleen de randen langs de Kagertocht en rondom de beide speelvelden zijn dichtgegroeid. De achtertuinen van de woningen sluiten rechtstreeks aan op de bosstrook. De kruidenlaag bestaat voor een groot deel uit vanuit de tuinen overgeplante wilde bosplanten, als gele en gevlekte dovenetel, penningkruid, allerlei tuinplanten die meestal half wild zijn, en polletjes sneeuwkllokjes en dergelijke.

Dit bos is nog lang niet zo oud als het vorige bos en ook de ondergroei is nog lang niet zo ontwikkeld. In dit deel zitten geen reigernesten waardoor de bemesting ook niet zo zwaar is. De ecologische waarde is op dit moment vrij beperkt, omdat de bomen nog niet oud genoeg zijn en omdat de ondergroei nog in ontwikkeling is. De humuslaag in het bos is ook nog niet voldoende opgebouwd.

- Snelgroeiers en woekersoorten beconcurreren de duurzame soorten.
- De grotere groenstroken hebben een bosachtige uitstraling met weinig structuurvariatie.
- In het park zijn in het verleden grote dunningen in de beplanting uitgevoerd. Door deze relatief grote ingrepen hebben zich plaatselijk veel esdoorn, wilg, braam, kornoelje en vlier uitgezaaid.
- Plaatselijk is in diverse groenstroken met snelgroeierende bomen nog nooit gedund. Hierdoor is de beplanting onder de bomen hol geworden of geheel verdwenen.
- Op diverse plekken staan de bomen nog te dicht op de achtertuinen. Dit zal in de toekomst problemen opleveren i.v.m. overlast.

- **Gewenste situatie**

Hieronder staan de gewenste maatregelen die in de beheerperiode genomen moeten worden om de huidige situatie in stand te houden en te verbeteren.

Algemeen

Het object is vrij van zwerfvuil. Twee keer per jaar wordt een grote schoonmaak georganiseerd met de omwonenden en jongeren die gebruik maken van het park.

De oever

- De oever is vrij van opschot (wilgen- en elzen opschot).

- De orchideeën hebben geen last van riet en kunnen zich op natuurlijke manier verspreiden.
- De berm wordt in het najaar gemaaid.

Het oude bosgebied

- In het bos ligt de bomenstructuur niet vast. Bij de herstructurering van het stadpark zal dit opgepakt worden.
- Als deze visie er ligt is het duidelijk hoe men om moet gaan met de toekomstbomen en het omgaan met het wegvallen van oude bomen (vervangingen).
- De randen worden systematisch gewied van woeker en andere ongewenste kruiden (Kleefkruid, brandnetels, etc.) waardoor er meer kruidenvariatie ontstaat.
- Het opschot aan de bomen en in de vakken (esdoorns, essen, etc.) is verwijderd en verwerkt in rillen.
- De houtrillen liggen op plekken waar ze een meerwaarde geven voor het park.
- Het park is vrij van bramen en reuzenberenklauw
- Ontwikkelen van meer variatie in de bermen.
- Zorgen voor goede nabehandeling van uitgevoerde dunningen van de afgelopen jaren.
- Mogelijkheden scheppen voor bosrandsoorten (St. gouwe, look zonder look, nagelkruid, bosandoorn, dagkoekoeksbloem, vingerhoedskruid).
- Verhogen representatie door meer kleur (netheid en verbeteren ingangen van het park).
- Handhaving van de aanwezige stinsenflora en oude bosplanten en mogelijkheden scheppen tot uitbreiding hiervan.

Het nieuwe bosgebied

- Ontwikkelen van meer structuurvariatie in de bermen.
- Zorgen voor goede nabehandeling van uitgevoerde dunningen van de afgelopen jaren.
- Mogelijkheden scheppen voor bosrandsoorten (St. gouwe, look zonder look, nagelkruid, bosandoorn, dagkoekoeksbloem, vingerhoedskruid).
- Verhogen representatie door het verwijderen van woekerplanten langs de randen (netheid en verbeteren ingangen van het park).
- Handhaving van de aanwezige stinsenflora en oude bosplanten en mogelijkheden scheppen tot uitbreiding hiervan.
- De houtrillen liggen op plekken waar ze een meerwaarde geven voor het park.
- Een geleidelijke overgang van gecultiveerd groen naar natuurlijk groen langs de huizen.
- Bomen en boomvormende struiken (esdoorns) staan minimaal 4 meter uit de erfgrans.
- De blijvende boomsoorten zijn afgestemd op het beschikbare profiel en kunnen vrij uitgroeien.
- Bomen groeien niet over de erfgrans heen.
- Handhaving van ecologisch belangrijke bomen voor vleermuizen en spechten.

4.2 HOUTWIJKERVELD

-
- **Historie en actuele situatie**

Het Houtwijkerveld is in 1980 aangelegd als buurtpark. Het park wordt actief gebruikt door de buurtbewoners (wandelen, spelen, hondenuitlaatgebied). De kruidenvegetatie bestaat uit pioniersvegetatie. Dit zal zich uiten in een ruigte groei (> 100cm). Door het groenverzet zijn rietsoorten op andere ongewenste locaties terechtgekomen. Het bosgebied is in rust en is van binnen hol. Er loopt een informeel wandelpad door de beplanting. Hier en daar zit dood hout in de bomen. In de randen groeien hier en daar bramen, woekersoorten en andere ongewenst struiken en planten. Het schouwpad is pas vrijgesnoeid. In 2011 heeft de gemeente budget beschikbaar gesteld om meer differentiatie aan te brengen in de natuur en de geluidsoverlast te beperken. Er zijn natuurlijke oevers aangelegd, ijsvogelwanden en diverse poelen. De poelen hebben hierdoor nog geen begroeiing. Hier moet de natuurlijke ontwikkelingen nog plaatsvinden. Van de vrijkomende grond is een geluidswal gerealiseerd die tevens dient als speelelement en bijdraagt in differentiatie aan natuur. Als voorwaarde is gesteld dat de meerkosten van beheer in participatie (inzet bewoners) gecompenseerd worden.

- **Gewenste situatie**
  - Het object is vrij van zwerfvuil (Niveau B).
  - Het opschot (essen en esdoorns) en woekersoorten (vlieren, cornus, Vogelkers, en bramen) zijn verwijderd.
  - De plas- en drasoeveren dienen vrij te zijn van woekerplanten en is in het najaar gemaaid.
  - De schouwstrook is vrij van begroeiing.
  - De takkenrillen liggen zo min mogelijk in het zicht leggen.
  - In september wordt samen met de gemeente (BOR) een snoeiplan opgesteld.
  - De afgezette stobben worden drie keer per jaar nabehandeld (Afzetten).
  - De paddenpoel functioneert.
  - De bosrandsoorten (kruiden) moeten zich kunnen ontwikkelen.
  - De woekerkruiden worden in de randen verwijderd.
  - Gazon wordt gemaaid door de gemeente Haarlemmermeer (niveau B).

4.3 INSECTENHOTELS

Om een bijdragen te leveren aan een positieve beleving van de openbare ruimte heeft de gemeente budget vrij gemaakt om insectenhôtels te maken. De gemeente heeft drie van deze hotels in de polder geplaatst op de volgende locaties:

- In het wandelbos Nieuw-Vennep
- In de Fruittuinen in Hoofddorp
- Bij het skeelerpad in Floriande Hoofddorp

Gewenste situatie

- MEERGroen houdt de insectenhôtels in goede conditie
- Er worden geen voorzieningen bijgeplaatst
- Na vijf jaar zal besloten worden of de insectenhôtels blijven staan of dat ze verwijderd worden.

5. Monitoren en evaluatie

5.1 Voorstel monitoren

Operationele uitvoering:

- Monitoren continu gedurende het werkproces door M.E.E.R.Groen
- Tijdens uitvoering - afvinken planning door M.E.E.R.Groen
- Na uitvoering – terugkoppelen afwijkingen M.E.E.R.Groen / Gemeente (BOR)
- Registratie 1x/maand voortgangsrapportage planning naar Gemeente (BOR)
- Drie keer per jaar (februari/mei/september) een schouw M.E.E.R.Groen / Gemeente (BOR)
  - Februari na afronding snoeiplanning / kwaliteit uitvoering
  - Mei monitoren kwaliteit uitvoering
  - September maken snoeiplanning / kwaliteit uitvoering

5.2 Voorstel evaluatie

Tweekeer per jaar overleg met bestuur M.E.E.R.Groen (februari / september)

- Rapportage uitvoering planning
- Bespreken omvormings- en incidentele projecten: beslissen/laten beslissen
- Bijstellen beheer en onderhoud
- Doorvoer verbetervoorstellen in werkprocessen
- Inzet vrijwilligers
- Eén keer per jaar rapportage aan het college

- **Bijlagen**

Bijlage 1: ambitieniveau onderhoud openbare ruimte en functionele gebieden, zoals vastgesteld in het Integraal Beheer Kwaliteitsplan (BKP)

Bijlage 2: beeldmeetlatten Beheer Kwaliteitsplan Bomen en groen

Bijlage 3: Beheergroepen en onderhoudsmaatregelen

Bijlage 4 : De goedgekeurde gedragscode Flora- en Faunawet bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzieningen.

Bijlage 5: Planning uitvoering

Bijlage 6: Uitvoeringsbudget

Bijlage 1: ambitieniveau onderhoud openbare ruimte en functionele gebieden, zoals vastgesteld in het Integraal Beheer Kwaliteitsplan (BKP)

	Hoofdinfra	Centrum	Woongebieden	Buitengebied	Handoor en Redelijk met name	Recreatiegebied	Sportvelden (rondom)
GROEN							
BOMEN	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS
BEPLANTING	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS
GRAS	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS+	BASIS
MEUBILAIR							
OVERIG MEUBILAIR	BASIS	BASIS+	BASIS+	BASIS	BASIS+	BASIS+	BASIS
SPEELVOORZIENINGEN	BASIS+	BASIS+	BASIS+	BASIS+	BASIS+	BASIS+	BASIS+
REINIGING							
REINIGING	BASIS+	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS+	BASIS
VERHARDING							
GESLOTEN VERHARDING	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS
OPEN VERHARDING	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS
RIOLERING (putten en kolken)							
RIOLERING	BASIS	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS+
CIVILE KUNSTWERKEN							
CIVILE KUNSTWERKEN	BASIS	BASIS+	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS	BASIS

Bijlage 2: beeldmeetlatten Beheer Kwaliteitplan Bomen en groen

B

De rand van de verharding of het gras is redelijk zichtbaar.

gemiddelde lengte uitloper ≤ 20 cm per 100 m¹

B

De rand van de verharding of het gras is redelijk zichtbaar.

gemiddelde lengte overhangende takken ≤ 20 cm per 100 m¹

B

Er is in enige mate stamopschot.

bedekking stam oppervlak door stamopschot ≤ 25 % per stuk

gemiddelde lengte opschot ≤ 50 cm per stuk

B

Er is in enige mate wortelopschot.

B

Hier en daar is bladafval/bloesem.

B

Er ligt redelijk veel fijn/ grof zwerfafval.

bedekking boomspiegel $\leq 50\%$
oppervlakte door
wortelopschot

gemiddelde lengte ≤ 50 cm
opschot

bedekking ≤ 10 m² per
100 m²

maximale dikte ≤ 10 cm per
100 m²

fijn zwerfafval ≤ 10 stuks
per 1 m²

grof zwerfafval ≤ 10 stuks
per 100 m²

B

Er ligt redelijk veel fijn/ grof zwerfafval.

fijn zwerfafval ≤ 10 stuks
per stuk

grof zwerfafval ≤ 8 stuks per
stuk

B

Er ligt redelijk veel grof zwerfafval.

zwerfafval grof
(> 10 cm)

≤ 10 stuks
per 100 m²

De bank of tafel staat
duidelijk waarneembaar
scheef.

scheefstand

≤ 5 graden per stuk

B

De rand van de
verharding is redelijk
zichtbaar.

**gemiddelde lengte
overhangend gras**

≤ 10 cm per 100 m²

**maximale lengte
overhangend gras**

≤ 30 cm per 100 m²

			
Er vindt geen overgroei plaats.	De bank of tafel is enigszins bevuild door aanslag.	De bank of tafel is enigszins besmeurd.	De paal staat duidelijk waarneembaar scheef.
overgroei door beplanting	mate van aanslag	mate van besmeuring	scheefstand
0 cm per stuk	≤ 10 % per stuk	≤ 10 % per stuk	≤ 4 graden per stuk

			
Speelvoorziening voldoet aan het attractiebesluit (WAS).	De speelvoorziening is volledig. Er ontbreken geen onderdelen.	Het hek staat duidelijk waarneembaar scheef.	Grasvegetatie rondom obstakel is enigszins hoger dan de omliggende grasvegetatie.
voldoet aan WAS	volledig	scheefstand	hoogte gras binnen een afstand van 0,3m van obstakel t.o.v. omliggende grasvegetatie
ja	ja	≤ 4 graden per stuk	≤ 2 x zo hoog

Bijlage 3: Beheergroepen en onderhoudsmaatregelen

Hoofdbeheergroep Gras

Nr.	Beheergroep	Onderhoudsmaatregelen
2	Ruigten	
220	Ruigte kruiden schraalgras	Maaien
	Ruigte kruiden kruidenrijk gras	Maaisel vergaren/afvoeren
	Ruigte kruiden Beschermde flora	Bijmaaien rond obstakels
	Beschermde flora	Bijmaaien rond bomen
		Verwijderen opschot
		Verwijderen ongewenste flora
2	Ruigten	
230	Akkers	Maaien
		Maaisel vergaren/afvoeren
		Bijmaaien rond obstakels
		Bijmaaien rond bomen
		Doorfrezen /rotokopeggen / spitten
		Inzaaien
		Verwijderen ongewenste flora

2	Wadi	
240	Wadi	Maaien
	Oevers	Maaisel vergaren / afvoeren
		Bijmaaien rond obstakels
		Verwijderen ongewenste flora
		Verwijderen opschot
		Opschonen waterplanten

Hoofdbeheergroep Bomen

Nr.	Beheergroep	Onderhoudsmaatregelen
3	Bosplantsoen	
310	Bosplantsoen normaal	Wortel en zaadopslag verwijderen
		Afzetten stobben (Nabehandeling 3 keer per jaar)
		Dunnen beplanting
		Uitmaaien rand langs verharding
		Afharken en afvoeren maaisel
		Rooien beplanting
		Verwijderen overhangend groen
		Verwijderen woekersoorten
		Toekomstbomen aanwijzen
		Dunnen bomen

Nr.	Beheergroep	Onderhoudsmaatregelen
4	Meubilair	
410	Banken	Schoonhouden
	Insectenhotel	Rechtzetten en herstellen
	Hekwerk	Controleren
	Speelobject / klimbomen	Herstellen, keuren
	Infoborden	Verslaglegging (Attractiebesluit (WAS))

Bijlage 4 : De goedgekeurde gedragscode Flora- en Faunawet bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzieningen.

UITVOERINGBUDGET MEERGROEN 2013 - 2017

Wandelbos Hoofddorp

	OMSCHRIJVING	EENHEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING	TOTAAL BEDRAG IN EURO
	Zwerfvuil			
Beeldmeetlat	Verwijderen zwerfvuil	are	388,53	€ 419,61
	Bosplantsoen			
	Maken snoeiplan samen met BOR			
	Uitmaaien Rand BeplantingsVak (Bosplantsoen Langs Verharding)	m1	2.679	€ 535,80
	Wieden randen bosplantsoen langs verharding	m1	2.679	€ 535,80
	Bosplantsoen dunnen inclusief acceptatie kosten restproducten.	m2	32.718	€ 4.057,03
	Bosplantsoen nabehandeling opschot	m2	32.718	€ 1.308,72
Beeldmeetlat	Bosplantsoen overgroei beplanting	m1	2.679	€ 160,74
	Verwijderen opslag (Bramen, Essen, Esdoorns, etc) inclusief acceptatie restproducten.	m2	32.718	€ 6.543,60
	Bermen			
	Maaien en afvoeren Schraal Grasveld incl obstakels. Inclusief acceptatie restproducten.	m2	5475	€ 360,26
	Maaien Grasveld Beschermd Flora incl obstakels	m2	660	€ 43,43
	Totaal Wandelbos Hoofddorp			€ 13.964,99

Houtwijkerveld Hoofddorp

	OMSCHRIJVING	EENHEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING	TOTAAL BEDRAG IN EURO
	Bosplantsoen			
	Maken snoeiplan samen met BOR			
	Bosplantsoen dunnen. Inclusief acceptatie restproducten.	m2	9.220	€ 5.716,40
	Bosplantsoen nabehandeling opschot. Inclusief acceptatie groenproducten.	m2	9.220	€ 1.844,00
	Bermen / ecologische oevers			
	Maaien en afvoeren Schraal Grasveld inclusief obstakels. Inclusief acceptatie restproducten.	m2	9251	€ 608,72
	Totaal Houtwijkerveld Hoofddorp			€ 8.169,12

Totaal beheeropdracht M.E.E.R.Groen

€ 22.134,10

De ondergetekenden:

1. De gemeente Haarlemmermeer, gevestigd aan Raadhuisplein nummer 1 te (2132 TZ) Hoofddorp, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd op grond van het Mandaat-, machtiging- en volmachtbesluit 2010, nummer 2010.004217 d.d. 1 oktober 2010, S. Bak, handelend ter uitvoering van het besluit van Burgemeester en Wethouders van 20 november 2012 met kenmerk 2012/..., hierna te noemen:

"Gemeente";

en

2. De Stichting M.E.E.R.Groen, gevestigd te Hoofddorp, p/a Wieger Bruinlaan 1, 2132 AW Hoofddorp, te deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer F. Wempe, hierna te noemen:

'Stichting',

Overwegingen:

- Het beleid van de gemeente is gericht op een grotere betrokkenheid van burgers en bedrijven bij de openbare ruimte; De gemeente is van mening, dat in bepaalde gevallen, gemeentelijke taken - onder haar regie - door de markt kunnen worden uitgevoerd. De gemeente is bereid middelen ter beschikking te stellen om een bepaalde minimale standaard van onderhoud te realiseren;
- De gemeenteraad heeft op 4 november 2010 een motie van GroenLinks aangenomen over het beheer van openbaar groen. Met deze motie is het college verzocht om binnen de kaders van vraaggestuurd beheer in overleg te treden met partijen (Heimanshof, groengroepen op dorps- en wijkniveau en agrariërs) over de mogelijkheid een deel van het openbaar groen in beheer te geven aan derden;
- De gemeenteraad heeft in 2001 de Visie Openbare Buitenruimte en de Leidraad Inrichting Openbare Buitenruimte (LIOR) vastgesteld, waarin de doelstellingen van de gemeente op het gebied van de inrichting van de openbare buitenruimte verwoord zijn; De LIOR, binnenkort DIOR (Duurzame Inrichting Openbare Buitenruimte) wordt periodiek geactualiseerd, zodat altijd de meest recente versie van de LIOR/DIOR op de overeenkomst van kracht is;
- De gemeenteraad heeft in 2009 het "Beheerkwaliteitplan Openbare Ruimte" vastgesteld;
- Partijen beogen middels deze overeenkomst een verbintenis aan te gaan inzake het (doen) beheren en (doen) onderhouden van de in deze overeenkomst nader aangeduide voorzieningen in het nader aangeduide gebied, teneinde de kwaliteit en waarde ervan te bevorderen en te behouden, alsmede het stellen van zekerheid en al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord;
- De gemeente wenst eigenaar te blijven van de hier bedoelde gronden, maar is bereid haar in deze overeenkomst beschreven beheertaken aan de Stichting over te dragen, welke zij hierbij aanvaardt;
- Partijen hebben besloten om nadere afspraken omtrent het basisniveau van beheer schriftelijk vast te leggen en daartoe deze overeenkomst aangaan;
- De uitvoering van de in deze overeenkomst vastgelegde afspraken zal in onderling overleg tussen partijen geschieden;
- Deze considerans is een onderdeel van de overeenkomst.

Het voorgaande in aanmerking genomen zijn partijen het volgende overeengekomen:

Artikel 1. Definities

Onderde(e)l(en)	Objecten en percelen dan wel taken die krachtens deze overeenkomst een voorwerp zijn van onderhoud of beheer, zoals beschreven in het Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer (bijlage 1)
Beheergebied	Het gebied, genaamd participatieprojecten, zoals aangegeven op de tekening, welke is opgenomen in het beheerplan van deze overeenkomst.
Inrichtingstekening	De inrichting van het gebied, zoals aangegeven op tekening in het beheerplan.
Overdracht	De overdracht van het beheer van de Gemeente aan de Stichting (vice versa).
Overdrachtsdatum	De datum waarop de verantwoordelijkheid voor de Onderdelen wordt overgedragen aan de Stichting (vice versa).
(Minimaal vereist) Basisniveau	Het onderhoudsniveau als omschreven in de werkschrijving (zie bijlage 1 Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer)
Contactpersoon	Als contactpersoon voor de uitvoering van deze overeenkomst bij de gemeente is aangewezen: de specialist voor het gebied of het organisatieonderdeel/de organisatieonderdelen waar de desbetreffende taken in de toekomst worden ondergebracht. Als contactpersoon voor de uitvoering van deze overeenkomst bij de Stichting is aangewezen: dhr. F.B. van der Laan
Onderhoud	Het onderhoud als omschreven in de werkschrijving (zie bijlage 1, Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer)
Onderhoudsprogramma	Een periodiek vast te stellen programma waarin staat beschreven volgens welk planschema het beheer wordt uitgevoerd.
Budget	Een budget, zoals gespecificeerd in bijlage 2, ter beschikking gesteld door gemeente ter dekking van de kosten van beheer zoals opgenomen het Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer (bijlage 1).

Artikel 2. Doelstelling

1. Partijen komen overeen dat het beheer van de Onderdelen, zoals beschreven in het Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer (bijlage 1 van deze overeenkomst), door gemeente worden overgedragen aan de Stichting.
2. De Overdracht vindt plaats onder de in deze overeenkomst opgenomen voorwaarden.

Artikel 3. Beheergebied

Deze overeenkomst ziet op het in stand houden en onderhouden van de Onderdelen in het Beheergebied en heeft uitsluitend betrekking op de gronden die op de tekening(en) in het Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer (bijlage 1 van deze overeenkomst) als zodanig zijn aangeduid.

Artikel 4. Duur overeenkomst

1. Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van 1 januari 2013 en wordt aangegaan voor een periode van vijf jaar en eindigt derhalve van rechtswege op 31-12-2017.
2. Mits is voldaan aan de voorwaarden die aan deze overeenkomst zijn verbonden, draagt Gemeente het beheer over aan de Stichting per 1 januari 2013. (zie artikel 8)
3. Tussentijdse beëindiging door één van beider partijen is mogelijk met ingang van een nieuw kalenderjaar en voorts met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste drie volledige kalendermaanden, met uitzondering van beëindiging wegens ernstige toerekenbare tekortkomingen in de nakoming van deze overeenkomst.

Artikel 5. Inrichtingstekening

Gemeente stelt tenminste voor het Beheergebied een inrichtingstekening op. De inrichtingstekening maakt integraal deel uit van deze overeenkomst en is neergelegd in het beheerplan van deze overeenkomst.

Artikel 6. Werkomschrijving

1. Gemeente stelt voor de Onderdelen genoemd in het beheerplan van deze overeenkomst een werkomschrijving op. Deze werkomschrijving maakt integraal deel uit van deze overeenkomst en is neergelegd in het Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer (bijlage 1 van deze overeenkomst).
2. Het beheerplan M.E.E.R. Groen bevat een beschrijving van de minimumeisen die gemeente nastreeft op de Onderdelen, bij de uitoefening van het onderhoud in eigen beheer.
3. Gemeente heeft er geen bezwaar tegen dat de Stichting het onderhoud op een hoger niveau uitvoert dan zij heeft vastgelegd in de werkomschrijving, mits:
  - a. Het meerdere geheel voor eigen rekening en risico van de Stichting geschiedt;
  - b. na beëindiging van deze overeenkomst de gemeente in staat moet zijn om een onderhoudsniveau uit te voeren conform de minimumeisen.
4. Na beëindiging van de overeenkomst dient het onderhoudsniveau door en voor rekening van de Stichting binnen een door de gemeente te stellen redelijke termijn te worden teruggebracht in de oorspronkelijke staat volgens de vooropname, tenzij de gemeente schriftelijk toestemming heeft verleend om de aangebrachte wijzigingen in stand te laten.

Artikel 7. Overdrachtsprocedure

N.v.t.

Artikel 8. Voorwaarden

1. Met ingang van de overdrachtsdatum draagt de Stichting conform deze overeenkomst, de inrichtingstekening, de werkomschrijving, alsmede alle wettelijke vereisten, zorg voor het beheer en het onderhoud van de onderdelen in het Beheergebied en voorziet minimaal in de instandhouding van de staat zoals die is vastgelegd in de vooropname van het Opleveringsrapport.
2. Met ingang van de overdrachtsdatum geschiedt de uitvoering van deze overeenkomst geheel voor rekening en risico van de Stichting.
3. de Stichting draagt ervoor zorg dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud tijdens de uitvoering van het beheer door de Stichting.
4. de Stichting verplicht zich om jaarlijks voor 1 oktober het onderhoudsprogramma voor het volgende jaar aan gemeente ter kennisneming toe te sturen. Dit wordt gezonden aan de cluster Beheer en Onderhoud.
5. Indien de Stichting niet in staat is om de verplichtingen na te komen, die uit hoofde van deze overeenkomst op haar rusten, dan is zij gehouden gemeente hiervan onverwijld onder opgaaf van redenen in kennis te stellen.

6. de Stichting is niet bevoegd om zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van gemeente, rechten of plichten voortvloeiende uit deze overeenkomst, geheel of gedeeltelijk aan derden over te dragen.
7. de Stichting is gerechtigd om derden in of bij de uitvoering van deze overeenkomst te betrekken, onder de opschortende voorwaarde dat de Stichting vooraf van gemeente goedkeuring heeft verkregen voor het verlenen van opdracht aan de partij aan wie zij de werkzaamheden willen opdragen.
8. Bij het betrekken van derden in of bij de uitvoering van deze overeenkomst, zoals bedoeld in het zevende lid, is het gemeentelijk aanbestedingsbeleid van toepassing.
9. Gemeente kan de goedkeuring in de voorbedoelde zin slechts weigeren indien:
  - a. zij redelijkerwijs kan dan wel mag verwachten dat de desbetreffende derde partij niet aan de rechten of plichten die uit deze overeenkomst voortvloeien kan voldoen;
  - b. de overeenkomst met een derde partij de inhoud van deze overeenkomst doorkruist;
  - c. een uitbesteding aan een derde partij zich niet verdraagt met de uitkomst van een adviesaanvraag Bevordering Integriteitbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet BIBOB), dan wel de gemeente over sterke aanwijzingen beschikt dat een uitbesteding zich niet zal verdragen met de uitkomst van een adviesaanvraag in de voorbedoelde zin.
10. Indien voor een goede uitvoering van deze overeenkomst, al dan niet op basis van verplichtingen die uit deze overeenkomst voortvloeien, toestemming en/of vergunningen benodigd zijn of een publiekrechtelijke procedure dient te worden gevolgd, is de Stichting verantwoordelijk voor het tijdig beschikken over deze toestemming en vergunningen, het verloop van die procedure en de daarmee samenhangende kosten, voor zover deze de Stichting als belanghebbende kwalificeert bij de bedoelde procedure.

Artikel 9. Verboden

Het is aan de Stichting uitdrukkelijk niet toegestaan om zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van gemeente:

- a. de openbare voorzieningen geheel of gedeeltelijk aan derden in gebruik te geven of te verhuren;
- b. wijzigingen in de inrichting of het ontwerp (zichtlijnen, straatmeubilair, invulling van de bermen, etc.) aan te brengen;
- c. bouwwerken aan te brengen;
- d. groen aan delen van de openbare ruimte te onttrekken.

Artikel 10. Gebruik en toegang

1. De Stichting dient de openbare toegankelijkheid van het Beheergebied ten alle tijde te garanderen.
2. De Stichting is buiten het openbare gebruik uitsluitend gerechtigd de openbare voorzieningen te (doen) gebruiken om het beheer, in overeenstemming met de werksomschrijving en de krachtens deze overeenkomst verkregen rechten, te (doen) uitvoeren.
3. Aan openbare ordediensten en hulpdiensten moet te allen tijde onmiddellijke toegang worden verleend.
4. Indien één der partijen voornemens is om in het beheergebied een evenement of activiteiten te organiseren, stelt deze partij de ander tijdig in kennis en treden partijen met elkaar in overleg indien het houden van dit evenement of activiteiten consequenties kunnen hebben voor het beheer of onderhoud van de openbare ruimte. Indien dit evenement of deze activiteiten extra kosten voor beheer of onderhoud van de openbare ruimte meebrengen is de organiserende partij gehouden de voorkomende extra kosten te dragen. Vorenstaande laat artikel 8 lid 10 onverlet.

Artikel 11. Nutsvoorzieningen en watergangen

1. Gemeente, waterschap, telecom- en nutsbedrijven hebben te allen tijde het recht aanleg-, onderhoud-, uitbreiding-, of vervangingswerkzaamheden te (laten) verrichten aan de in het Beheergebied aanwezige delen van kabels en/of leidingennetwerk.
2. In het kader van het parkmanagement ten behoeve van haar deelnemers ziet de Vereniging er op toe dat een klic-melding wordt gedaan naar de ligging van kabels en leidingen, indien binnen het beheersgebied van de Vereniging door (of namens) haar leden (grond-/bouw) werkzaamheden zullen worden uitgevoerd. Daartoe raadpleegt de Vereniging tijdig de desbetreffende Telecom- en nutsbedrijven, het waterschap en de gemeente. De Vereniging vergewist zich ervan dat voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden de klic-melding is gedaan en informeert hierover de gemeente. Op de uitvoering van deze werkzaamheden door of namens haar leden houdt de Vereniging toezicht en informeert hierover de gemeente. Vorenstaande laat de aansprakelijkheid van aannemers in geval van schade, die door hun werkzaamheden aan kabels en leidingen mocht ontstaan, onverlet. Bij grote kabelprojecten door nutsbedrijven houdt de gemeente toezicht en informeert zij de Vereniging.
3. Partijen zijn over en weer gehouden om voorafgaand aan het (doen) uitvoeren van grondwerkzaamheden elkaar te informeren over de voorgenomen werkzaamheden. Een kennisgeving in de voorbedoelde zin geschiedt uiterlijk twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden aanvangen.
4. Eventuele door de in het tweede lid genoemde partijen voorgeschreven richtlijnen met betrekking tot grondwerkzaamheden om en nabij kabels en leidingen dienen onverkort door de Stichting te worden toegepast.
5. de Stichting is gehouden om de verplichtingen die voortvloeien uit het tweede tot en met het vierde lid van dit artikel onverkort op te leggen aan iedere derde, die zij belast met de uitvoering van de bedoelde werkzaamheden. Indien de Stichting verzuimt om een invulling te geven aan dit beding is de Stichting aansprakelijk voor de schade die ontstaat als gevolg van deze nalatigheid.
6. de Stichting verplicht zich gedurende de looptijd van deze overeenkomst gemeente en waterschap, dan wel diens eventuele rechtsopvolger(s), alsmede iedere door die partijen aan te wijzen derde, in staat te stellen om een schouw op de watergangen uit te voeren.

Artikel 12. Toezicht

1. Gemeente is te allen tijde bevoegd toezicht uit te oefenen op het door of namens de Stichting uitgevoerde beheer.
2. Indien door gemeente wordt geconstateerd dat het beheer niet minimaal conform de werkomschrijving wordt uitgevoerd, zal zij daarvan onverwijld schriftelijk melding maken aan de Stichting, waarbij tevens wordt vermeld op welk(e) punt(en) het onderhoud afwijkt van de werkomschrijving.
3. Nadat een melding in de zin van het vorige lid heeft plaatsgevonden is de Stichting vervolgens gehouden het geconstateerde gebrek te doen herstellen, binnen de daarvoor door gemeente gestelde termijn.
4. Behoudens het navolgende is het gemeente niet toegestaan rechtstreeks, zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Stichting, aan de partij die het onderhoud namens de Stichting uitvoert opdrachten, aanwijzingen en/of richtlijnen te geven inzake de uitvoering van het onderhoud.
5. Gemeente heeft het recht om het onderhoud zelf ter hand te nemen:
  - a. indien het onderhoud door of namens de Stichting na afloop van geboden hersteltermijn nog immer niet aan de gestelde eisen van de werkomschrijving voldoet;
  - b. indien de Stichting niet aan de gestelde eisen van de werkomschrijving voldoet en er een spoed- of noodsituatie ontstaat;
  - c. indien de veiligheid van personen, dieren of verkeer in het geding is;
  - d. indien ingrijpen van gemeente terstond nodig is ter voorkoming van schade.

6. In de in het vijfde lid genoemde situaties zijn de kosten van uitvoering voor rekening van de Stichting, in overige gevallen zijn de kosten van uitvoering door de gemeente voor rekening van de gemeente.
7. Het bepaalde in dit artikel laat de aansprakelijkheid en vrijwaringsplicht als bedoeld in artikel 20 onverlet, met dien verstande dat het om wat voor reden dan ook niet voldoet aan de meldingsplicht door de gemeente nimmer kan leiden tot enige beperking van de aansprakelijkheid van de Stichting.

Artikel 13. Jaarlijkse Evaluatie

1. Partijen verplichten zich om jaarlijks de gang van zaken met betrekking tot het beheer van het Beheergebied te evalueren. Daarbij zullen in ieder geval namens gemeente één of meer vertegenwoordiger(s) van het organisatieonderdeel/de organisatieonderdelen waar de desbetreffende taken in de toekomst worden ondergebracht aanwezig zijn.
2. Het moment waarop de evaluatie plaatsvindt, wordt in onderling overleg bepaald.

Artikel 14. Einde overeenkomst

Na beëindiging van de overeenkomst dient het onderhoudsniveau door en voor rekening van de Stichting binnen een door gemeente te stellen redelijke termijn te worden teruggebracht tot de oorspronkelijke situatie, tenzij gemeente schriftelijk toestemming heeft verleend om de aangebrachte wijzigingen in stand te laten.

Artikel 15. Klachtafhandeling

1. Klachten met betrekking tot het beheer van de onderdelen in het beheergebied dienen gedurende de looptijd door de Stichting te worden afgehandeld.
2. de Stichting draagt zorg voor deugdelijk Klachtenbureau, hetgeen onder meer inhoudt een adequate registratie van klachten, de dossiervorming daaromtrent en afhandeling binnen redelijke termijnen. Per kwartaal rapporteert Stichting schriftelijk hierover aan de gemeente.

Artikel 16. Financiering

1. De kosten van het beheer komen met ingang van de datum genoemd in artikel 4, tweede lid voor rekening van de Stichting.
2. Onder de nader in dit artikel te noemen voorwaarden stelt gemeente aan de Stichting een budget, zoals gespecificeerd in het beheerplan, ter beschikking ter compensatie van de kosten van het overgedragen beheer.
3. Het budget bestaat uit:
een bijdrage in de kosten van het overgedragen beheer, gebaseerd op een door gemeente op te stellen directieraming, uitgaande van het gebruikelijke onderhoudsniveau in het beheergebied;
4. Gemeente behoudt zich het recht voor het budget, geheel of ten dele, in te trekken dan wel te wijzigen, indien:
  - a. de Stichting handelt in strijd met, dan wel nalaat te handelen overeenkomstig, de verplichtingen die uit hoofde van deze overeenkomst op haar rusten;
  - b. de gemeentelijke begroting een ongewijzigde instandhouding van het budget niet toelaat;
  - c. zich naar het oordeel van gemeente onvoorziene omstandigheden voordoen waardoor in redelijkheid niet van haar kan worden verlangd dat zij het budget ongewijzigd in stand houdt;
5. In de in het vierde lid, onder b. en c. genoemde situaties zullen partijen met elkaar in overleg treden over een bijstelling van de werkomschrijving.
6. Het budget mag uitsluitend aangewend worden ten behoeve van het beheergebied en het voldoen van daarmee verband houdende kosten.

7. Betaling van het budget geschiedt vanaf 1 januari 2013 in vier termijnen, telkens per de eerste werkdag van een kalenderkwartaal. Uiterlijk veertig dagen voor de laatstgenoemde termijn zendt de Stichting gemeente ter zake een factuur.

Artikel 17. Verzekering

1. Voor zover er voor wat betreft de onderdelen van beheer enige vorm van aansprakelijkheid op de Stichting rust of kan rusten draagt zij zorg voor adequate verzekering van die aansprakelijkheid.
2. de Stichting is vrij in de keuze van assuradeur, met dien verstande dat de assuradeur onder het toezicht van de in Nederland bevoegde autoriteiten dient te vallen.
3. Op verzoek van de gemeente zal de Stichting, een voor waar gewaarmerkt afschrift van de polis(sen), de bijbehorende voorwaarden alsmede een bewijs dat de verzekeringspremie(s) ter zake zijn voldaan, aan gemeente overleggen.

Artikel 18. Wanprestatie

1. Bij overtreding, het niet of niet behoorlijk nakomen van één of meer van de voorwaarden uit deze overeenkomst door één der partijen, zal de wederpartij de nalatige partij schriftelijk in gebreke stellen en een redelijke termijn gunnen om alsnog aan haar verplichtingen te voldoen.
2. Indien de desbetreffende partij na het verloop van de gestelde termijn niet aan haar verplichtingen heeft voldaan, is er sprake van verzuim en zal de overeenkomst van rechtswege zonder rechterlijke tussenkomst en zonder dat daartoe een aanmaning of ingebrekestelling is vereist, ontbonden zijn wanneer de wederpartij schriftelijk zal hebben medegedeeld dat zij deze ontbinding wenst te doen intreden.
3. Het staat laatstgenoemde partij echter ook vrij om in plaats van ontbinding, nakoming van deze overeenkomst te vorderen.
4. Bij iedere overtreding van enige afspraak uit deze overeenkomst, is de overtredende partij aan de wederpartij een boete van € 250,00 (zegge: tweehonderdvijftig euro) per dag verschuldigd welke in mindering zal worden gebracht op de termijnafrekening.

Artikel 19. Kettingbeding

Indien en voor zover de Stichting derden in of bij de uitvoering van deze overeenkomst betreft is de Stichting verplicht en verbindt zich jegens gemeente om alle uit deze overeenkomst voortvloeiende en op haar rustende verplichtingen van toepassing te verklaren op de overeenkomsten met de desbetreffende derde partijen, alsmede erop toe te zien dat betrokkenen aan dezelfde verplichtingen voldoen.

Artikel 20. Aansprakelijkheid

1. de Stichting is aansprakelijk voor alle directe en / of indirecte schade die het gevolg is van het niet volledig of correct nakomen van deze overeenkomst, waarbij de Stichting gemeente vrijwaart van alle uit die aansprakelijkheid voortvloeiende vorderingen.
2. Indien de Stichting met medeweten van gemeente derden inschakelt in of bij de uitvoering van de overeenkomst, dan treedt de aansprakelijkheid voor tekortkomingen van die derden niet in de plaats van het eerste lid van dit artikel en is de Stichting niet gevrijwaard voor dat deel van de eventuele (buiten-)contractuele aansprakelijkheid.
3. Bij het verstrekken van opdrachten aan derden zal de Stichting geen aansprakelijkheidsbeperkingen van die derden aanvaarden.

Artikel 21. Verbindendheid

1. Bijlagen bij deze overeenkomst zijn een integraal onderdeel van deze overeenkomst en worden toegevoegd zodra zij beschikbaar zijn of zijn vervangen.
2. Aanvullingen en / of wijzigingen op deze overeenkomst worden slechts schriftelijk door partijen overeengekomen, waarbij de ingangsdatum van de aanvulling en / of wijziging expliciet wordt aangegeven.

3. Indien en voor zover op enig moment één of meer bepalingen uit deze overeenkomst onverbindend blijken te zijn, blijven de overige voorwaarden tussen partijen onverminderd van kracht. Partijen zijn gehouden om (een) onverbindend verklaarde bepaling te vervangen door een clause die – gelet op het doel en de strekking van deze overeenkomst – zo min mogelijk afwijkt het oorspronkelijke beding.
4. Indien de overeenkomst en de bijlagen niet in overeenstemming met elkaar zijn is het bepaalde in deze overeenkomst leidend.

Artikel 22. Gewijzigde omstandigheden

1. Indien sprake is van gewijzigde omstandigheden, bijvoorbeeld wijziging in het groenbeheer, zullen partijen met elkaar in overleg treden over en onderzoek doen naar het tot stand brengen van een aanvaardbare oplossing ter zake, daarbij rekening houdend met hun wederzijdse belangen dienaangaande. Partijen nemen hiertoe een inspanningsverplichting op zich.
2. Indien partijen tot de conclusie komen dat een aanvaardbare oplossing ter zake mogelijk is, zullen zij de resultaten van bedoeld overleg en onderzoek neerleggen in een tussen hen tot stand te brengen aanpassingsovereenkomst. Indien partijen, ondanks hun inspanningsverplichting daartoe, tot de conclusie komen dat een aanvaardbare oplossing niet mogelijk is, zullen zij voor het niet uitgevoerde deel van deze overeenkomst de overeenkomst ontbinden.

Artikel 23. Toepasselijk recht

1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Indien en voor zover partijen met betrekking tot de uitvoering van deze overeenkomst van mening verschillen zijn zij gehouden het gerezen geschil in der minne op te lossen.
3. Eerst nadat een minnelijk overleg in de zin van het tweede lid van dit artikel zonder resultaat blijft, zijn partijen vrij het geschil aan de rechter voor te leggen.
4. Een geschil inzake de uitvoering van deze overeenkomst wordt ter beoordeling voorgelegd aan de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement Haarlem.

Artikel 24. Overige bepaling

Op deze overeenkomst zijn de Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Haarlemmermeer 2010 aanvullend van toepassing (bijlage 3).

Aldus overeengekomen en in tweevoud getekend te Haarlemmermeer,

Datum:
Gemeente Haarlemmermeer,

Datum:
Stichting M.E.E.R.Groen

Dhr. S. Bak

Dhr. F. Wempe

Bijlage 1: Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer

Bijlage 2: Budget Beheerplan M.E.E.R. Groen Haarlemmermeer

Bijlage 3: Algemene Inkoopvoorwaarden van de gemeente Haarlemmermeer 2010